

ZÁRÓDOLGOZAT

Gulyás Levente

2024

Dolgozat címe:

Gyógynövények feldolgozása, a feldolgozás módjainak összehasonlítása kis-, és nagyvállalkozásokban

A dolgozatot készítő hallgató neve:

Gulyás Levente

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Károly Róbert Campus

Kertészettudományi Intézet

**Gyógy- és fűszernövények felsőoktatási szakképzési szak
nappali tagozat**

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: felsőfokú szakképzés

Intézet/tanszék (ahol a dolgozat készült) megnevezése: Növénytermesztési Tudományok

Intézet/ Agronómia tanszék

Belső témavezető:

**Dr. Bélteki Ildikó, egyetemi adjunktus Növénytermesztési Tudományok Intézet/
Agronómia Tanszék**

Tartalmi kivonat

Záródolgozatom témájául a gyógynövényfeldolgozás összehasonlítását választottam kis-, és nagyvállalkozásokban. Témaválasztásomban szerepet játszott, hogy összefüggő szakmai gyakorlatomat két helyen, egy nagy, gyógynövényeket feldolgozó üzemben, és egy kistermelőnél töltöttem le.

A gyógynövények felhasználása, és a törekvés a hosszabb felhasználhatóság érdekében, az eltartásukra, egyidős az emberiséggel. Már az ősember is használta fájdalmai csillapítására a nyírfa kérget.

A középkori kolostorokban már gyógynövénykerteket alakítottak ki, majd a megtermelt gyógynövényeket a többi kolostorban szerzett tapasztalatok felhasználásával gyógyító italokká, kenőcsökké, tinktúrákká dolgozták fel, és alkalmazták a gyógyításban.

Az ipari forradalom után a gépek megjelenése a gyógynövényfeldolgozást is átalakította.

Az ember egyre gyakrabban fordult a gépekhez segítségért a gyógynövények darabolásában, őrlésében.

Hazánk éghajlati, talaj és domborzati adottságai miatt rendkívül szerencsés helyzetben van a gyógynövénytermesztés tekintetében. Az említett adottságok hozzájárulnak ahhoz, hogy a Magyarországon termesztett gyógynövények hatóanyagtartalma magas, ezért jó minőségű gyógynövénytermékek készíthetők belőlük.

A magyarországi gyógynövények iránt még ma is nagy az érdeklődés külföldön, ennek ellenére a kivitt gyógynövények mennyisége a '80-as évek óta csökken.

Ez a csökkenő érdeklődés átrendezte a piacot. A Gyógyfű Kft., ami megalakulásakor kifejezetten a külföldi piacra termelt, ma már a hazai egészségtudatos vevőket látja el magas színvonalú termékekkel. Munkájukat megnehezíti a gyógynövénygyűjtők számának, az anyagi megbecsülés hiánya miatti drasztikus csökkenése.

Véleményem szerint, a felvásárlási árak növelésével, a gyűjtési szabályozások egyszerűsítésével, a gyűjtési engedélyek rugalmasabb kiadásával visszaállítható lenne, ennek a nehéz, ám szaktudást igénylő szakmának a megbecsültsége. S akkor ismét többen segítenék a gyógynövényfeldolgozók munkáját.

Dolgozatom következő részében 7 szempont alapján hasonlítottam össze két, méretében is különböző, elsődleges és másodlagos gyógynövényfeldolgozással foglalkozó vállalkozást. A feldolgozás és a csíráztatás gépesítettége a sziráki üzemben sokkal jelentősebb. Véleményem szerint a kistermelő néhány kisteljesítményű, elsődleges feldolgozást segítő gép beszerzésével növelhetné az előállított teák mennyiségét, és csökkenthetné az előállításukra fordított időt, ezáltal csökkenhetne a termékek ára azonos haszonkulcs mellett. A csíráztató gép elősegíthetné a fogalmazott teák hosszabb eltarthatóságát.

A rugalmasság és flexibilitás tekintetében mindkét vállalkozási forma azonos hozzáállással, de más léptékben igyekszik követni az általa lefedett piaci szegmensben felmerülő igényekre adekvát választ adni.

A környezeti hatások vizsgálatából kiderült, hogy a kistermelő tevékenysége, energiafelhasználása terheli meg kevésbé a környezetet.

A vállalkozások piachoz való hozzáférése nagyságrendileg nem összevethető. Más-más piaci igényeket szolgálnak ki, sikerrel. A kisvállalkozásnak lehetősége van vevőivel napi kapcsolatban lenni, így a közvetlen visszajelzésekből levont következtetések alapján lehet a kínálaton, a termékek összetételén változtatni. Egy nagyvállalkozás sokkal több vevővel kerül kapcsolatba, a visszajelzések összegzése is több időbe kerül. A vélemények beépítése a termékínálatba pedig a termelés nagysága miatt nehezebb.

A termelési költségek a nagyvállalkozásnál alacsonyabbak, mert a nagyobb volumenű termelés lehetővé teszi a költségek csökkentését.

A minőség-ellenőrzés mindkét helyen megvalósul, a szabályozásoknak megfelelően.

A kistermelő kézzel, kézi eszközökkel, kisteljesítményű háztartási gépekkel dolgozza fel a gyógynövényeket. A Gyógyfű Kft. modern nagyteljesítményű gépekkel végzi a feldolgozást.

Méreteit és kapacitását tekintve a Gyógyfű Kft. és a kistermelő gyógynövényfeldolgozási képessége nagyságrendileg különböző.

Véleményem szerint mind a kistermelőknek, mind a nagyobb vállalatoknak van helyük a gyógynövényfeldolgozó piacon. Egymás tevékenységét kiegészítve szolgálják ki az egyre egészségtudatosabb vásárlói igényeket.